

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22 marca 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.3.2024.AT

Pani
Małgorzata Wojtkowiak - Jakacka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wiszni Małej

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 5 lutego 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 3 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Agnieszka Toporowska - Karp - starszy specjalista, przewodnicząca zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler oraz Agnieszka Kukuryka – Szymuś - inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę

zagrożającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia lutego 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 5 lutego 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 5 lutego 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej w dniu 5.03.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Małgorzata Wojtkowiak – Jakacka zatrudniona na stanowisku Dyrektora GOPS w Wiszni Małej od 13.01.2023 r. W okresie od 1.10.2016 r. do 12.01.2023 r. Ośrodkiem kierowała Pani Agnieszka Gaweł – Karwatka zatrudniona jako Kierownik GOPS w okresie od 1.10.2016 r. do 28.02.2021 r., jako Dyrektor w okresie od 1.03.2021 r. do 12.01.2023 r.

(dowód: akta kontroli, str.55,59)

Wójt Gminy Wisznia Mała upoważnił:

1. Panią Małgorzatę Wojtkowiak – Jakacką - Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

✓ Upoważnienia nr WG.0052.22.2023 z dnia 12 stycznia 2023 r. do :

- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji,
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji,
- przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej ustawy oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji oraz wierzycieli alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,

- prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu przyznania jednorazowych świadczeń o których mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Panią Martę Bator – Kwasiborską - Pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 37/2021 z dnia 1 lutego 2021 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu przyznawania jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z wyłączeniem wydawania zaświadczeń i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Zarządzenia nr 40/2021 z dnia 4 lutego 2021 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów z wyłączeniem wydawania zaświadczeń i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Upoważnienia nr WG.0052.47.2023 z dnia 8 września 2023 r. do:
  - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów, a także do podejmowania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
  - podejmowania wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej ustawy oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji oraz wierzycieli alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji .
  - prowadzenia postępowań oraz wydawania w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.

3. Panią Aldonę Konopacką - Pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr WG.0052.55.2023 z dnia 6 października 2023 r. do:
  - prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów, z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,

- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej ustawy oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji oraz wierzycieli administracyjnych, prowadzenia postępowań, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

4. Panią Emilię Mazur - Lichosik - Pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr WG.0052.46.2023 z dnia 8 września 2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej ustawy oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań, w przypadku gdy komornik nie prowadzi egzekucji oraz wierzycieli alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

5. Panią Pelagię Jurczyk - Pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 186/2021 z dnia 22 listopada 2021 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów z wyłączeniem wydawania zaświadczeń i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Zarządzenia nr 187/2021 z dnia 22 listopada 2021 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu przyznawania jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z wyłączeniem wydawania zaświadczeń i decyzji w tych sprawach.

6. Panią Marlenę Ambroziak - Brożek - Pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr WG.0052.16.23 z dnia 2 stycznia 2023 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i wypłat zasiłków dla opiekunów

z wyłączeniem wydawania zaświadczeń i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

- ✓ Upoważnienia nr WG.0052.45.2023 z dnia 8 września 2023 r. do podejmowania wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej ustawy oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji oraz wierzycieli alimentacyjnych, prowadzenia postępowań, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

7. Panią Agnieszkę Gawęł - Karwatkę - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 177/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu przyznawania jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

8. Panią Agnieszkę Gawęł – Karwatkę – Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 54/2021 z dnia 1 marca 2021 r. (...), do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu przyznawania jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str.57)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowały się:

1. Pani Marlena Ambroziak - Referent - zatrudniona od 19.12.2022 r. do nadal.
2. Pani Marta Bator - Kwasiborska - Starszy Inspektor - zatrudniona w okresie od 15.03.2016 r. do nadal.
3. Pani Pelagia Jurczyk - Samodzielny Referent - zatrudniona od 5.10.2021 r. do nadal.
4. Pani Aldona Konopacka - Inspektor - zatrudniona od dnia 20.03.2009 r. do nadal.
5. Emilia Mazur - Lichosik - Samodzielny Referent - zatrudniona od 21.06.2018 r. do nadal.

6. Małgorzata Wojtkowiak - Jakacka - Dyrektor - zatrudniona od 13.01.2023 r. do nadal.

7. Agnieszka Gaweł – Karwatka - Kierownik - zatrudniona od 1.10.2016 r. do 28.02.2021 r.,
Dyrektor - od 1.03.2021 r. do 12.01.2023 r.

(dowód: akta kontroli, str.59)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 1923).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego

zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).

8. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26.01.2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwana dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.
12. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 672).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Małgorzata Wojtkowiak – Jakacka Dyrektor GOPS w Wiszni Małej.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej został powołany na mocy Uchwały Nr V/19/90 Rady Gminy w Wiszni Małej z dnia 28 sierpnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

1. Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
2. Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
3. Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 8/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z dnia 3 września 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

4. Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 8/2021 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z dnia 5 sierpnia 2021 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Wiszni Małej.
5. Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 11/2022 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
6. Statut przyjęty uchwałą Nr IV/XLIX/302/06 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
7. Zmiany w statucie przyjęte uchwałą Nr VI/XVIII/161/12 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 23 maja 2012 roku w sprawie zmian w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
8. Zmiany w statucie przyjęte uchwałą Nr VI/XXXIX/336/14 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie zmian w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
9. Zmiany w statucie przyjęte uchwałą Nr VII/XVII/134/16 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie zmian w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
10. Statut przyjęty chwałą nr VII/XXXI/240/17 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.
11. Statut przyjęty Uchwałą NR VIII/XXVIII/293/21 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

(dowód: akta kontroli, str.129)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków w następujący sposób:

- *informacja umieszczona na stronie internetowej tut. Ośrodka www.wiszniamala.naszops.pl,*
- *informacja umieszczona na stronie Gminy Wisznia Mała www.wiszniamala.pl,*
- *informacja na profilu FB Gminy Wisznia Mała,*
- *plakaty informacyjne wywieszane na tablicy ogłoszeń przed Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wiszni Małej,*
- *bezpośredni i pośredni kontakt telefoniczny z beneficjentami świadczeń”*

(dowód: akta kontroli, str.61)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej wypłaca świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie z dyspozycją wnioskodawcy znajdującą się w aktach sprawy poprzez:

- przelewy bankowe,
- wypłaty w kasie Urzędu Gminy Wisznia Mała,
- przekazy pocztowe.

(dowód: akta kontroli, str.63)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek - 8:00 - 16:00

Wtorek - 8:00 - 16:00

Środa - 8:00 - 17:00

Czwartek - 8:00 - 16:00

Piątek - 8:00 - 16:00.

(dowód: akta kontroli, str.65)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora GOPS w Wiszni Małej wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu objętego kontrolą.

(dowód: akta kontroli, str.67)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 17.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 do dnia kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej wpłynęło 156 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do

instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 3 wnioski. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnego wniosku. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 3 wnioski.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 285 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 81 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 18 rodzin,
- na 2 dzieci – 43 rodziny,
- na 3 dzieci – 15 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 8 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej wypłacono 538 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 121,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 402,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 15,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 289 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 4,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 9,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 13,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 7,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 20,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 3,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 59,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 77,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 97.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 582 zasiłków pielęgnacyjnych, 168 świadczeń pielęgnacyjnych, 8 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, 6 specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 41 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2023 r. do 4.12.2023 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 709 676,00 zł.

W okresie od dnia od 1.11.2023 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 199 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń, w tym 8 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 4 wnioskodawców wniosło odwołania do organu II instancji. SKO 1 decyzję Organu uchyliło i rozstrzygnęło sprawę, 1 decyzję uchyliło i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Organ, w 1 sprawie uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i umorzyło postępowanie organu właściwego. W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przez Ośrodek wydana została 1 decyzja odmowna.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.S.Ł** – GOPS.92.2023.AK z dnia 6.11.2023 r.
- 2.E.G.** – GOPS.430.52.2023.MB-K z dnia 28.09.2023 r.
- 3.K.C.** – GOPS.430.96.20213.MB-K z dnia 6.11.2023 r.
- 4.J.K.** – GOPS.430.74.2023.AK z dnia 6.11.2023 r.
- 5.A.Ś.** – GOPS.430.126.2023.PJ z dnia 27.12.2023 r.
- 6.E.G.** – GOPS.4304.1.2024.MB-K z dnia 22.01.2024 r.
- 7.P.J.** – GOPS.431.27.2023.AK z dnia 13.12.2023 r.
- 8.M.F.** – GOPS.431.28.2023.MB-K z dnia 20.12.2023 r.
- 9.S.N.** – GOPS.4304.49.2023 z dnia 11.12.2023 r.
- 10.M.O.** – GOPS.430.54.2023.M.A-B z dnia 4.10.2023 r.
- 11.K.G.** – GOPS.430.76.2023.MB-K z dnia 6.11.2023 r.
- 12.M.B.** – GOPS.430.97.2023.MB-K z dnia 6.11.2023 r.
- 13.M.K.** – GOPS.430.24.2023.AK z dnia 21.12.2023 r.
- 14.E.M.** – GOPS.430.111.2023.M.A -B z dnia 16.11.2023 r.
- 15.M.B.** – GOPS.430.124.2023.MB-K z dnia 27.12.2023 r.
- 16.A.M.** – GOPS.433.2.2023.P.J z dnia 17.11.2023 r.
- 17.A.D.** – GOPS.433.3.2023.P.J z dnia 25.11.2023 r.

- 18.M.L.** – GOPS.430.123.2024.AK z dnia 8.01.2024 r.
- 19.M.B.** – GOPS.430.112.2023.MB-K z dnia 20.11.2023 r.
- 20.K.T.** – GOPS.430.34.2023.PJ z dnia 11.09.2023 r.
- 21.L.V.** – GOPS.4302.23.2023.PJ z dnia 29.11.2023 r.
- 22.S.B.** – GOPS.430.65.2023.MB-K z dnia 18.10.2023 r.
- 23.Z.G.** – GOPS.430.113.2023.MB-KB z dnia 21.11.2023 r.
- 24.A.B-K.** – GOPS.430.129.2024.M.B-K z dnia 12.01.2024 r.
- 25.A.F.** – GOPS.4303.63.2023.MB-K z dnia 14.12.2023 r.
- 26.J.F.** – GOPS.4303.61.2023.MB-K z dnia 8.12.2023 r.
- 27.M.N.** – GOPS.4303.62.2023.M.A-B z dnia 12.12.2023 r.
- 28.P.J.** – GOPS.430.121.2023.Ak z dnia 13.12.2023 r.
- 29.E.P.** – GOPS.430.50.2023.M.A-B z dnia 28.09.2023 r.
- 30.A.D.** – GOPS.430.26.2023.MB-K z dnia 28.08.2023 r.
- 31.K.B.** – GOPS.430.63.2023.MB- K z dnia 31.10.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 42 zasiłków rodzinnych oraz 58 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 3,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
  - samotnego wychowywania dziecka – 2,
  - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 8,
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5,
  - rozpoczęcia roku szkolnego – 30,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r.

w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna oraz art.5 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała odpisy aktów zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Wiszni Małej samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się odpisy aktów zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktów urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str.77)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 4 (J.K.) organ przyznał prawo do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów. Z akt sprawy wynika, iż członek rodziny Pani (J.K.) w roku kalendarzowym

poprzedzającym okres zasiłkowy 2023/2024 podjął pracę od dnia 1.09.2022 r. w firmie Usługi Ciesielsko - Dekarskie. Organ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami dla ww. osoby nie wezwał wnioskodawcy do dostarczenia dokumentów potwierdzających kwotę dochodu uzyskanego w roku bazowym.

Zgodnie z 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ww. ustawy w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Natomiast w myśl § 5 pkt 4 lit. f rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: oświadczenie lub inny dokument określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tutejszy Organ potwierdził wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy na podstawie wydruków informacji z systemu AMAZIS: - wydruku o składkach zdrowotnych za okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r., który pokazuje uzyskanie uprawnień do ubezpieczenia i tym samym ilość przepracowanych miesięcy w danym roku oraz wydruku dochodów za 2022 r. z Urzędu Skarbowego, który pokazuje cały dochód opodatkowany za 2022 r. Dlatego organ nie wezwał Strony o dostarczenie dokumentu potwierdzającego wysokość dochodów w 2022 r. (pit- 11 za 2022 r.)”.

(dowód; akta kontroli str.107)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia uzyskania dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych obowiązujące w dniu wydania decyzji w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty Strona powinna przedłożyć w sytuacji uzyskania dochodów.

2. W sprawie nr 16 (A.M.) organ błędnie wyliczył dochód rodziny wnioskodawcy nie doliczając do dochodu rodziny kwoty 1 308,36 zł wykazanej na weryfikacji z Ministerstwa Finansów za 2022 r. rozliczanej na zasadach ogólnych.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób: a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r., poz. 28), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W związku powyższym kwotę tę należało doliczyć do dochodu rodziny.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując wniosek Pana A.M. o specjalny zasiłek opiekuńczy nie wliczono do dochodu rodziny kwoty 1 308,35 zł. Strona oświadczyła, że kwota ta jest dochodem z darowizny, którą otrzymał od swojego brata za pomoc w uzyskaniu potrzebnych dla niego dokumentów, których sam nie mógł pozyskać. Powyższa darowizna została zawarta i rozliczona w PIT -37 jako przychód z innych źródeł. Weryfikując dochód wnioskodawcy na podstawie rozliczenia podatkowego, mając wątpliwości jak potraktować ww. dochód (darowizna) pracownik skorzystał z opinii prawnej dostępnej na LEX, która stanowi o tym, iż darowizna pieniężna objęta przepisami ustawy z dnia 28.07.1983 r. o podatku od spadków i darowizn nie jest wymieniona w art. 3 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach rodzinnych i w konsekwencji nie będzie dochodem na gruncie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pracownik prowadzący sprawę

zasugerował się opinią prawniczą zamieszczoną w LEX dot. wliczania darowizny do dochodu ...)”.

(dowód; akta kontroli str.109)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż w przedstawionej opinii prawnej dostępnej na LEX wynika, iż opisana w niej sytuacja dotyczyła doliczania darowizny do dochodu rodziny w sytuacji gdy strona składa oświadczenie, iż otrzymała darowiznę, którą nie rozliczyła z US, gdyż nie miała takiego obowiązku w związku z odpowiednim zgłoszeniem darowizny.

Zgodnie z art. 4a ustawy z dnia 28 lipca 1983 r o podatku od spadków i darowizn (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1774) zwalnia się od podatku nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę, jeżeli: 1) zgłoszą nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego powstałego na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2 - 5, 7 i 8 oraz ust. 2, a w przypadku nabycia w drodze dziedziczenia - w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4, tym samym ww. dochody nie są opodatkowane (nie są wykazywane w deklaracji PIT).

W przypadku wnioskodawcy A.M. kwota 1 308,36 zł została rozliczona PIT-37 i tym samym wykazana w weryfikacji o dochodach z US. W związku z powyższym Organ powinien dogłębnie zbadać sprawę stosując zasady wyrażone w art. 7 k.p.a. i pouczyć wnioskodawcę o możliwości złożenia korekty PIT -37 w sytuacji, gdy powyższa kwota faktycznie dotyczyła darowizny i rozliczenia tego drukiem SD - Z2.

3. W sprawie nr 16 A.M. (decyzja nr GOPS.433.2.2023.P.J z dnia 17.11.2023 r.) i w sprawie nr 17 A.D. (decyzja nr GOPS.433.3.2023.PJ z dnia 20.11.2023 r.) Organ rozstrzygnął w sentencji decyzji dotyczącej przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Na podstawie art. 66 ust.1 pkt 28 i art. 75 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146), obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób posiadających ustalone prawo do wskazanego wyżej świadczenia obejmuje okres od dnia przyznania tegoż świadczenia - do dnia

utraty prawa do jego pobierania (art. 73 pkt 10 wskazanej ustawy). Osoby zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego wójt, burmistrz lub prezydent miasta jak również opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, którym przyznano prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Konsekwencją wydania decyzji przyznającej świadczenie opiekuńcze jest obowiązek organu do dokonania stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń (jeżeli zachodzi taka konieczność). Jest to czynność materialno – techniczna i nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji.

Taki sposób postępowania został utrwalony również w orzecznictwie.

„Obowiązkiem organu administracji publicznej (wspomnianego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) jest więc niezwłoczne dokonanie zgłoszenia takiej osoby do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki, co oczywiste, po przeprowadzeniu analizy czy osoba ta nie ma innego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego. (...) Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej. Jakkolwiek bowiem zgłoszenie i opłacanie składki nie wymaga konkretyzowania w formie decyzji administracyjnej, to jednak stosowny obowiązek obciąża organ, zaś strona posiada uprawnienie do domagania się respektowania należnych jej praw (prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, z którego korzysta (...)) (wyrok NSA z dnia 5.10.2023 r., II GSK 1012/23).

Wobec powyższego, ustalenie składek i zgłoszenie do ubezpieczeń winno znaleźć odzwierciedlenie w pouczeniu decyzji przyznającej stosowne świadczenie (nie w orzeczeniu / sentencji decyzji). Można również poinformować stronę (pismem) o dokonaniu stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń.

Należy wskazać, że żaden przepis ustawy o świadczeniach rodzinnych jak i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie nakłada na organ obowiązku orzekania w decyzji o opłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub zdrowotne.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ orzekł w sentencji decyzji przyznającej prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego także o opłacaniu składek zdrowotnych, gdyż taki wzór decyzji przyznającej specjalny zasiłek opiekuńczy był przygotowany i zaakceptowany przez radcę prawnego. Przyznanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego skutkuje także przyznaniem prawa do składki zdrowotnej”.

(dowód akta kontroli str.117)

4. W sprawie nr 20 (K.T.) i nr 29 (E.P.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wg mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie z treścią art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a. Organ nie zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ponadto w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się. O powyższym stanowi art. 79 a k.p.a. Zgodnie z jego treścią w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ stosował dotychczas zawiadomienie z art.79 a k.p.a. w zw. z art. 10 k.p.a. w sytuacjach, gdy dochód rodziny przekraczał kryterium dochodowe i świadczenia Stronie nie przysługiwały (decyzja odmowna). W trakcie weryfikacji wniosku i po wyliczeniu dochodu rodziny tut. Organ kontaktuje się ze Stroną telefonicznie informując ją o przekroczeniu dochodu i przysługującej jej w związku z powyższym kwocie świadczenia pomniejszonego o kwotę przekroczenia w oparciu o zasadę „złotówka za złotówkę”. Dodatkowo w uzasadnieniu decyzji przyznającej świadczenia w oparciu o zasadę „złotówka a złotówkę” jest szczegółowo opisany sposób wyliczenia kwoty przyznanego świadczenia”.

(dowód akta sprawy str.79)

Wyjaśnienia Organu nie zasługują na uwzględnienie. Należy bowiem zauważyć, że na podstawie art. 14 k.p.a. w postępowaniu administracyjnym obowiązuje zasada pisemności. Dotyczy ona całości postępowania, a nie tylko jego fazy decyzyjnej. Sprawy mogą być załatwiane ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2020 r. poz. 344) lub za pomocą innych środków łączności, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawny nie stoi temu na przeszkodzie. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

5. W skontrolowanych sprawach nr 1 (S.L.), nr 10 (M.O.), nr 11 (K.G.), nr 12 (M.B), nr 14 (E.M.), nr 15 (M.B.), nr 18 (M.L.), nr 28 (P.J.), nr 29 (E.P), nr 31 (K.B) organ nieprawidłowo zweryfikował składki zdrowotne niektórych członków rodziny za rok bazowy tj. 2022 w Empatii –ZUS, a w sprawie nr 30 (A.D.) nie dokonał weryfikacji.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód stanowią przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Dochodem rodziny jest suma dochodów członków rodziny (art. 3 pkt 2 ustawy). Dochód członka rodziny – to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Ustawa o świadczeniach rodzinnych nakłada na organ ustalający prawo do świadczeń rodzinnych obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji. Uzyskanie i weryfikacja może odbywać się drogą elektroniczną lub pisemnie. Art. 23 b ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych wskazuje, iż w taki sposób organ ma obowiązek uzyskać informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek .

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W przypadku ustalania dochodu dot. prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy tut. Organ weryfikuje w Empatii w programie Amazis dochód i składki zdrowotne danego wnioskodawcy:

- w przypadku wnioskodawców czynnych zawodowo, którzy osiągnęli dochody w roku bazowym pobiera się składki zdrowotne za rok bazowy; - w przypadku wnioskodawców nieaktywnych zawodowo, którzy osiągnęli dochodu w roku bazowym pobiera się składki zdrowotne za okres od stycznia danego roku bazowego do momentu złożenia przez wnioskodawcę wniosku o świadczenia, ponieważ mogli oni w tym okresie podjąć pracę, co skutkuje zmianami w sytuacji dochodowej, mającej wpływ na ustalenie prawa do świadczeń.

W podanych wyżej sprawach (...) Organ weryfikował składki zdrowotne wnioskodawców od dnia 1.01.2022 r. do dnia złożenia wniosku o dane świadczenie. Organ uznał, że nie ma potrzeby weryfikowania składek zdrowotnych wyłącznie za rok bazowy, skoro zostały zweryfikowane składki zdrowotne za dłuższy okres, który obejmował również rok bazowy. Weryfikowanie składek zdrowotnych za okres wykraczający poza rok bazowy, tj. do momentu złożenia wniosku jest istotne z uwagi na aktualny status wnioskodawcy na rynku pracy i jego sytuację dochodową, które mają wpływ na ustalenie ich prawa do świadczeń.

W przypadku sprawy p. A.D. weryfikacja składek zdrowotnych za rok bazowy została dokonana na podstawie informacji, którą tu. Organ posiadał już o tym wnioskodawcy, z uwagi na to, że pobiera on w tu. Ośrodku SZO, od którego opłacane są składki zdrowotne. Dlatego nie była generowana przez pracownika informacja o składkach zdrowotnych i umieszczona w aktach sprawy''.

(dowód akta kontroli str.99)

W nawiązaniu do przedstawionych wyjaśnień należy zauważyć, że zgodnie z art. 25 ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych wnioskodawca jest obowiązany do powiadomienia Organu o nowych okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń, w tym o uzyskaniu dochodu. W odniesieniu do osób, za które Organ wypłacał składki zdrowotne w związku z przyznaniem specjalnego zasiłku opiekuńczego, brak jest podstawy prawnej, która by zwalniała Organ od obowiązkowej weryfikacji takich osób.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ weryfikuje czy członek rodziny jest nieaktywny zawodowo poprzez zadanie zapytania w Empatii o składkach zdrowotnych za okres od 1.01.2022 r. do dnia złożenia wniosku, jak również poprzez sprawdzenie danej osoby w programie SEPI w rejestrach powiatowego urzędu pracy''.

(dowód akta sprawy str.121)

Należy zauważyć, iż ustawodawca nie dzieli wnioskodawców na czynnych zawodowo i nieaktywnych zawodowo. Sposób ustalania dochodu rodziny jest jednakowy dla wszystkich wnioskodawców ubiegających się o przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych.

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wpłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej realizował świadczenia rodzinne dla 9 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli, Ośrodek wydał 9 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanej decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. **I.S.** - GOPS.430.42.2023.MB-K z dnia 8.09.2023 r.
2. **A.Z.** - GOPS.430.106.2023.PJ z dnia 14.11.2023 r.
3. **R.D.** - GOPS.430.125.2024.MB-K z dnia 3.01.2024 r.,
GOPS.430.44.2023.MB-K z dnia 8.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane

członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Wiszni Małej samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczenia prowadzone było terminowo.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ nie zrealizował w miesiącu styczniu 2024 r. ustalonego decyzją prawa do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR. Wypłata świadczeń należnych za styczeń 2024 r. została zrealizowana 2.02.2024 r. na podstawie listy wypłat nr GOPS.481.1.2024.MB-K.

(dowód akta sprawy str. 83)

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Środki na wypłatę ŚR dla obywateli UKR w wyniku niecelowego i nieumyślnego działania zostały zapłacone w dniu 2 lutego 2024 r. Wpływ na tę sytuację miały następujące okoliczności: - środki na wypłatę ŚR dla obywateli UKTR zostały wprowadzone do planu finansowego GOPS w Wiszni Małej na sesji Rady Gminy w dniu 31.01.2024 r.; - obciążenia dużą liczbą zadań, które były do realizacji w miesiącu styczniu br. (m.in. sprawozdania budżetowe, ZUS IWA, sprawozdanie do CAS za 2023 r., jak również przygotowanie i wysyłka do US pitów za pracowników i PIT-4R) przy jednocześnie ograniczonych zasobach kadrowych tut. Ośrodka, mających wpływ na komunikację wewnętrzną”.

(dowód akta sprawy str.81)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, przyczyną, której było spiętrzenie pracy w Ośrodku, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych. Obciążenie dużą liczbą zadań nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku niewłaściwego realizowania zdań.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach organ nie weryfikował składek zdrowotnych niektórych członków rodziny za rok bazowy tj. 2022 w Empatii – ZUS.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód stanowią przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Dochodem rodziny jest suma dochodów członków rodziny (art. 3 pkt 2 ustawy). Dochód członka rodziny – to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Ustawa o świadczeniach rodzinnych nakłada na organ ustalający prawo do świadczeń rodzinnych obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek. Uzyskanie i weryfikacja może odbywać się drogą elektroniczną lub pisemnie (art. 23b ust. 1 pkt 3 ustawy).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W przypadku ustalania dochodu dot. prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy tut. Organ weryfikuje w systemie Empatia dochód i składki zdrowotne danego wnioskodawcy:

- w przypadku wnioskodawców czynnych zawodowo, którzy osiągnęli dochody w roku bazowym pobiera się składki zdrowotne za rok bazowy;

- w przypadku wnioskodawców nieaktywnych zawodowo, którzy nie osiągnęli dochodu w roku bazowym pobiera się składki zdrowotne za okres od stycznia danego roku bazowego do momentu złożenia przez wnioskodawcę wniosku o świadczenia, ponieważ mogli oni w tym

okresie podjąć pracę, co skutkuje zmianami w sytuacji dochodowej, mającej wpływ na ustalenie prawa do świadczeń.

W podanych wyżej sprawach Organ weryfikował składki zdrowotne od dnia 1.01.2022 r. do dnia złożenia wniosku o dane świadczenie, gdyż osoby te były bierne zawodowo i w okresie od zakończenia roku bazowego do momentu złożenia wniosku o świadczenie osoby te mogły podjąć pracę, co skutkowałoby zmianami w sytuacji dochodowej, mającej wpływ na prawa tych osób do świadczeń''.

(dowód akta kontroli str.85)

W nawiązaniu do przedstawionych wyjaśnień należy zauważyć, że zgodnie z art. 25 ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych wnioskodawca jest obowiązany do powiadomienia Organu o nowych okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń, w tym o uzyskaniu dochodu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ weryfikuje czy członek rodziny jest nieaktywny zawodowo poprzez zadanie zapytania w Empatii o składkach zdrowotnych za okres od 1.01.2022 r. do dnia złożenia wniosku, jak również poprzez sprawdzenie danej osoby w programie SEPI w rejestrach powiatowego urzędu pracy''.

(dowód akta sprawy str.123)

Należy zauważyć, iż ustawodawca nie dzieli wnioskodawców na czynnych zawodowo i nieaktywnych zawodowo. Sposób ustalania dochodu rodziny jest jednakowy dla wszystkich wnioskodawców ubiegających się o przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych.

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji

właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 3 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy:

1. B.D.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonym wniosku podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego. z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 348 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 181 633,60 zł.

W okresie tym wydał 29 decyzji administracyjnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała zasiłku dla opiekuna, odstąpiono od kontroli GOPS w Wiszni Małej w tym zakresie.

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 27 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 17 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 107 świadczeń na łączną kwotę 49 500,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 99,
- w wieku 18 – 24 lat – 8,
- 25 lat i więcej – 0.

W okresie od dnia 1.10.2023 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 20 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 8 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.J.J. – GOPS.440.14.2023.E.M-L z dnia 30.10.2023 r.

2.M.K. – GOPS.440.2.2023.E.M-L z dnia 6.09.2023 r.

3.Z.T. – GOPS.440.13.2023.E.M-L z dnia 17.10.2023 r.

4.J.S. – GOPS.440.7.2023.E.M-L z dnia 11.10.2023 r.

5.D.C. - GOPS.4409.2023.E.M-L z dnia 12.10.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (M.K.), nr 3 (Z.T.), nr 4 (J.S.) i nr 5 (D.C.) organ nie dokonał weryfikacji składek zdrowotnych niektórych członków rodziny za rok bazowy 2022.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada na organ ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek. Uzyskanie i weryfikacja może odbywać się drogą elektroniczną lub pisemnie (art. 15a ust. 1 pkt 3 ustawy). Wysokość składki zdrowotnej weryfikuje się za rok bazowy (rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy).

Dyrektor Ośrodka w sprawie M.K. i D.C. wyjaśnił:

„Organ nie dokonał weryfikacji składek zdrowotnych u niektórych członków rodziny p. D.C. i p. M.K. tylko za rok bazowy 2022 r. z powodu niedopatrzenia pracownika”.

(dowód akta kontroli str.125)

Dyrektor Ośrodka w sprawie Z.T. i J.S. wyjaśnił:

„W sprawie p. Z.T. tut. Organ zweryfikował składki zdrowotne syna p. D.T. za okres od 1.01.2022 r. do dnia 26.06.2023 r., w którym zawarta była informacja o składkach zdrowotnych za rok bazowy. W okresie tym nie były opłacane składki zdrowotne. W sprawie p. J.S. tut. Organ zweryfikował składki zdrowotne dopiero po przyznaniu świadczenia z FA, tj. 5.12.2023 r., co było spowodowane niedopatrzeniem pracownika”.

(dowód akta kontroli str.101)

2. W sprawie nr 3 (Z.T.) oraz w sprawie nr 5 (D.C.) ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej błędnie ustalił dochód rodziny, a tym samym błędnie ustalił dochód na jednego członka rodziny za 2022 r. Organ od dochodu za 2022 r. odjął składkę zdrowotną uzyskaną za okres od 1.01.2022 r. do 26.06.2023 r., zamiast składkę za okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wskazuje, iż dochód oznacza to – dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód stanowią przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pomniejszone o koszty

uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Dochodem rodziny jest suma dochodów członków rodziny (art. 3 pkt 2 ustawy). Dochód członka rodziny – to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 3 (M.K.) wyjaśnił:

„W przypadku sprawy p. M.K. omyłkowo odjęto od dochodu za rok 2022 od jej członka rodziny, tj. p. A.K. składkę zdrowotną uzyskaną za okres od 1.01.2022 r. do dnia 26.06.2023 r. Kwota składki zdrowotnej za rok 2022 jest mniejsza od kwoty składki błędnie odliczonej za okres od 1.01.2022 r. do 26.06.2023 r. Błąd ten nie ma wpływu na prawo do przyznanych świadczeń z FA, ponieważ dochód rodziny za rok bazowy nie przekroczył kryterium dochodowego z ustawy tj. 1 209,00 zł”.

(dowód akta sprawy str.113)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 5 (D.C.) wyjaśnił:

„W przypadku Pani D.C. omyłkowo odjęto od jej dochodu za rok 2022 składkę zdrowotną za okres od 1.01.2022 r. do dnia 26.06.2023 r. Kwota składki zdrowotnej za rok 2022 jest mniejsza od kwoty składki błędnie odliczonej za okres od 1.01.2022 r. do 26.06.2023 r. Błąd ten nie ma wpływu na prawo do przyznanych świadczeń z FA, ponieważ dochód rodziny za rok bazowy nie przekroczył kryterium dochodowego z ustawy, tj. 1 209,00zł”.

(dowód akta sprawy str.115)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 w Gminie Wisznia Mała zarejestrowanych było 103 dłużników alimentacyjnych w stosunku, do których Ośrodek prowadził postępowanie. W 15 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 11 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 4 wywiady oraz odebrano oświadczenia majątkowe. Zobowiązano 1 dłużnika alimentacyjnego

do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy. Nie informowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych. Ośrodek nie wystąpił z żadnym wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie zwracano się do starosty z wnioskami o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Nie przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych żadnego wniosku o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek nie wszczął żadnego postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie wydano w okresie świadczeniowym 2023/2024 żadnej decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych ani o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 4 informacje gospodarcze zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG InfoMonitor S.A., ul. Z. Modzelewskiego 77 a, 02-679 Warszawa,
2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Aleje Jerozolimskie 100,00-807 Warszawa,
3. Krajowy Rejestr Długów BIG S.A., ul. Danuty Siedzikówny 12, 51-214 Wrocław,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., ul. Lubańska 38, 31-476 Kraków.

(dowód: akta kontroli, str. 87)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej do dnia przeprowadzenia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji o dłużnikach, o których mowa

w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ wszystkie sprawy, które prowadził nie spełniały warunków określonych w tym artykule. Organ informuje, że posiada dostęp do Krajowego Rejestru Zadłużonych i dokona odpowiedniego wpisu w tym rejestrze w przypadku pojawienia się dłużników, o których mowa w ww. artykule''.

(dowód akta kontroli str.127)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektora Ośrodka wyjaśnił:

„W kontrolowanym okresie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej nie występował z powództwem o alimenty. Było to spowodowane następującymi przyczynami: art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów umożliwia Organowi występowanie z roszczeniami o alimenty, jednakże nie jest to zadanie obligatoryjne. Dlatego każdą sprawę tutaj każdorazowo konsultuje z prawnikiem, który ocenia czy są spełnione przesłanki z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego do dochodzenia roszczeń alimentacyjnych od dalszych osób zobowiązanych do alimentacji. W przypadku osób zobowiązanych do alimentacji, które pracują tutaj. Organ ustala, czy te osoby interesują się wnukami i utrzymują z nimi kontakt, oraz czy pomagają w ich wychowaniu i opiece. Jeżeli dziadkowie odwiedzają wnuki i angażują się w opiekę i wychowanie, to nie ma podstaw do występowania o alimenty, albowiem obowiązek alimentacyjny jest realizowany dobrowolnie poprzez osobiste starania i pomoc. Najczęściej osoby wskazane przez wierzycielki są to przede wszystkim osoby starsze, przebywające na emeryturze lub rencie, niepracujące i nieosiągające dochodów. Często też wnioskodawca oświadcza, że dziadkowie nie żyją lub nie jest znane miejsce ich zamieszkania, czy nawet nazwisko osoby zobowiązanej (dotyczy to najczęściej dziadków ze strony dłużnika alimentacyjnego)”.

(dowód: akta kontroli, str. 89)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

1.G.K., 2. B.K., 3. R.K., 4.K.S., 5.R.C.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych nr 1 (G.K.), nr 2 (B.K.), nr 4 (K.S.), nr 5 (R.C.) Organ w kierowanych informacjach do organu właściwego dłużnika wskazywał należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, czyli należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej – do ich całkowitego zaspokojenia. Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Zatem sporządzane pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały nieudomówień. Za powyższym przemawia również określona w art. 8 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo wpisywał wszystkie dane o zadłużeniu z zaświadczeń komornika sądowego kierowanych do organu właściwego dłużnika we wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika (...)”

(dowód akta kontroli str. 103)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek

alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo wpisywał wszystkie dane o zadłużeniu z zaświadczeń komornika sądowego w informacji kierowanej do dłużnika o przyznaniu świadczeń z FA wierzycielowi”.

(dowód akta kontroli str. 105)

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w art. 27 ust. 8 nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a., zgodnie z którym ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej przed uostatecznieniem się decyzji, aby uniknąć wypłaty alimentów uzyskanych przez komornika wierzycielce, a tym samym, aby nie narazić wierzycieli na nienależnie pobrane świadczenia z FA i konsekwencje z tym związane. Decyzje przyznające świadczenie z funduszu alimentacyjnego są zgodne z żądaniem strony, więc strona w praktyce nie odwołuje się od nich”.

(dowód akta kontroli str. 91, 93 - 95)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które

powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 5.02.2024 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Wiszni Małej nie wpłynął żaden wniosek o ustalenie prawa do świadczenia i nie została wydana żadna decyzja w przedmiotowym zakresie.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zarażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odstąpiono od kontroli GOPS w Wiszni Małej w tym zakresie.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak wezwania strony o brakujące dokumenty,
2. błędnie ustalony dochód rodziny w sprawie o ustalanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
3. rozstrzygnięcie o składkach zdrowotnych w sentencji decyzji ustalających prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
4. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji ustalającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust.3a ustawy o świadczeniach rodzinnych,
5. nieprawidłowa weryfikacja składek zdrowotnych za rok bazowy,
6. nieterminowa realizacja wypłat świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR,
7. błędnie ustalony dochód rodziny w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
8. nierzetelne sporządzanie informacji o przyznaniu świadczeń osobom uprawnionym kierowanych do organu właściwego dłużnika,
9. nierzetelne sporządzanie informacji o przyznaniu świadczeń osobom uprawnionym kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
10. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji ustalającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznych decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami przyznawać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów przyjmować wniosek i wyznaczać termin nie krótszy jak 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24 w zw. z art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Prawidłowo ustalać dochód rodziny w sprawie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego uwzględniając dane wykazane na weryfikacji z systemu Empatia, wnikliwie i dogłębnie analizować sprawę.

W przypadku zaistnienia wątpliwości co do posiadania przez Stronę uprawnień do świadczeń oraz w sytuacji rozbieżności między pozyskanymi danymi, a sytuacją wynikającą z przedłożonej przez Stronę dokumentacji dokładnie wyjaśniać stan faktyczny.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit. a, art. 3 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz.390 ze zm.) w zw. z art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. W sentencji decyzji ustalających prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego nie rozstrzygać o składach zdrowotnych.

Podstawa prawna: art. 66 ust.1 pkt 28, art. 73 pkt 10 i art. 75 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony dot. prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami informować strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W informacji wskazywać przesłanki zależne od Strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykonane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem.

Podstawa prawna: art. 79 a, w związku z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych zależnych od dochodów, weryfikować składki zdrowotne wnioskodawcy i wszystkich członków rodziny za rok bazowy.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit. a, art. 3 pkt 2 w zw. z art. 23b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Wypłatę świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR realizować w sposób ciągły i terminowo.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1, art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Prawidłowo ustalać dochód rodziny w sprawach o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uwzględniając dane wykazane na weryfikacji z systemu Empatia, wnikliwie i dogłębnie analizować sprawę.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) w zw. z art. 3 pkt 1 lit. a, art. 3 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz.390 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

8. Rzetelnie sporządzać kierowane do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego informacje o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej, obowiązku ich zwrotu i wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

Podstawa prawna: art. 27 ust 7a w zw. z art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

9. Rzetelnie sporządzać informacje o przyznaniu świadczeń osobom uprawnionym do alimentów kierowanych do dłużników alimentacyjnych i nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

10. Sporządzać wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego po ustatecznieniu się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego dołączać ostateczną decyzję przyznającą świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 a w zw. z art. 27 ust.8 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. 2020 r., poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Wisznia Mała, trzeci włącza się do akt kontroli.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Wisznia Mała
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

